

För handledare

Hej!

Vad spännande att ni vill vara med i projektet *Yrkesintroduktion till svetsare*.

I detta material hittar du information om hur vi tycker att ni bör utbilda när det gäller den teoretiska och den avslutande delen. Den praktiska delen och hur ert företag fungerar kan ni bäst själva, så den överlåter jag med varm hand till er.

Kika gärna in på länkarna till bland annat www.ya-delegationen.se för att få mer matnyttig information om yrkesintroduktion.

Med vänliga hälsningar

Peter Fransson, projektledare Yrkesintroduktion

Handledarmaterial

Att vara handledare för någon som ska lära sig ett nytt yrke är både intressant och stimulerande. Ofta får man tänka till både en och två gånger innan man kan förklara något som är vardag för en själv men som oftast en helt ny upplevelse för den som blir instruerad. Det är du som kommer att sätta ord på det som ni gör i verkstaden. Som handledare för en person som genomgår en yrkesintroduktionsanställning blir du ansvarig för din nya medarbetares situation på arbetsplatsen och bör finnas till hands som ett stöd för dennes lärande. Du kommer även vara den som förklarar de olika processerna, diskuterar och uppmuntrar till reflektion kring de olika momenten.

Till en början i ditt handledarskap kommer du till stor del att agera som instruktör – den som visar, förklarar, lyssnar, ställer frågor, utvärderar, planerar och korrigerar för att arbetet ska bli rätt genomfört. Efterhand som den nyanställde börjar bli mer självständig kommer du att mer och mer agera som en coach – den som lyssnar, följer upp, visar engagemang, motiverar till reflektion och att ta egna beslut. Men över hela perioden kommer du att vara mentor – en god förebild som ställer frågor, lyssnar, uppmuntrar och utmanar.

I denna text kommer vi att gå igenom material för handledaren och hur vi tänkt oss att det teoretiska materialet ska användas när man väljer att utbilda en svetsare via en yrkesintroduktionsanställning. Om man skulle behöva mer information så har YA-delegationen (www.ya-delegationen.se) detta upplagt på sin hemsida. Här hittar du mer information som rör arbetsgivaren och arbetsförmedlaren, men även tips om att handleda en nysvensk, handleda någon med behov av extra stöd eller om du vill ha ett intyg på att du genomgått en handledarutbildning via YA-delegationen.

Introduktion av arbetsplatsen

När allt är klart med Arbetsförmedlingen och ni har fått beviljat att köra igång en yrkesintroduktionsanställning så är det dags att tänka på ett par saker som behöver vara klara innan man kör igång den första dagen.

Inför den första dagen på arbetsplatsens kommer du att behöva göra en introduktion och en planering för hur ni kommer att arbeta för att lärandet på er arbetsplats ska bli så bra som möjligt.

Innan den nyanställde kommer till er arbetsplats är det viktigt att informera arbetskollegor och andra berörda avdelningar om att det kommer en ny medarbetare till arbetsplatsen och berätta att denna genomgår en yrkesintroduktion. Boka gärna in ett studiebesök med den nyanställde så att denna också hinner förbereda sig.

När sedan yrkesintroduktionen startar så är det bra att ha gjort en planering om hur ni har tänkt er upplägget kring lärotiden, exempelvis när ni har tänkt er att ha handledningstid eller om denna kommer att vara fortlöpande (det kan vara fördelaktigt då det brukar vara många frågor i början på en anställning).

Ni behöver även förbereda saker som kläder, skyddsskor, handskar, hjälm/svets hjälm, svetsmaskin, arbetsplats, omklädningsutrymme och vilka

arbetstider (lunchrast och fikatider) som gäller. För detta har vi gjort en checklista med saker som kan vara bra att bocka av.

Under första dagen är det lämpligt att gå en rundtur och gå igenom de olika avdelningarnas funktioner, vem som är kontaktpersoner för dessa avdelningar, men även att det är tydligt vem som är handledare om den ordinarie skulle vara sjuk eller liknande.

Teoretiskt material

Vi skapade läromedel för en yrkesintroduktionsanställning för svetsare tillsammans med två olika referensgrupper (en med arbetsledare och en med svetslärare) och tog hänsyn två olika parametrar.

Vi identifierade elva kompetensområden som vi anser är viktiga att kunna. Utifrån dessa områden har vi byggt upp kompetensmatriser som till en del är baserade på modulen *Program för validering av svetsare*, en del är baserad på gymnasieskolans grundläggande kurser för de som ska bli svetsare. Materialet, som till största del är en modul för självstudier, består av nio delmoduler och en introduktion till hur du bör arbeta med materialet. Modulerna som materialet innehåller är följande:

- Hälsa, miljö och säkerhet
- Svetsmetoder, utrustning och underhåll
- Kvalitet och förbättringsprocesser
- Svenska och engelska begrepp
- Ritningsläsning och svetsbeteckningar
- Materialkunskap
- Produktionsteknik
- Matematik
- Standarder och tekniska specifikationer

Vid en yrkesintroduktionsanställning till svetsare kan man köpa detta material och får då två inloggningar, en där du som handledare blir lärare och en där den nyanställda blir elev. Då får du som handledare en överblick på hur mycket den nyanställda gör och får samtidigt en bra koll på vad hen inte kan eftersom det är kontrollfrågor efter varje modul. Som en bilaga till detta material finns det även pWPS;er på vad den nyanställda ska kunna efter avslutad yrkesintroduktion.

Teorimaterialet är uppbyggt på J A Techs plattform för svetsutbildning, av fler anledningar. De har över 50 olika skolor anslutna till sitt system och även fortsatt utbildningsmaterial till internationell svetsare (IW) om man skulle vilja studera vidare. Liber kommer inte att uppdatera sitt utbildningsmaterial för svetsare samt så ville vi ha en oberoende part som inte är delaktig i upphandlingar gällande svetsutbildning i Sverige.

Kontakta jatech.se/contact

Avslutningsvis

När anställningen börjar närma sig sitt slut så är det bra om den nyanställde får ett yrkesbevis på sina kunskaper. Vi har byggt en valideringsmodell och denna nivå har vi valt att kalla vit.

Valideringsmodellen består av frågor som är uppbyggda kring de kompetensmatriser vi använt oss av när vi byggt utbildningsmaterialet för yrkesintroduktionsanställningen.

När man validerar sina kunskaper enligt detta koncept så använder vi oss av två teoretiska moduler och en praktisk del. Den praktiska delen består av att svetsa tre provbitar per metod (PA, PB och PF, se bifogade pWPS;er) och det teoretiska materialet består av en testmodul som heter *Industri teknik bas* som är grundläggande kunskaper för en verkstadsarbetare och sedan en modul som är inriktad mot svetsning som vi kallar för vit-svetsvalidering 2019.

För att göra denna validering behöver du kontakta ett ackrediterat testcenter (en godkänd IW-utbildare: www.svets.se/iwutbildare).

Denna valideringsmodell är till för alla som vill styrka sin kompetens men även för en nyanställd som genomgått en yrkesintroduktion. Det är därför bra om den ligger i anslutning till att anställningen avslutas även om individen går vidare in i en fortsatt anställning.